

Lectura

SEGRE

SUPLEMENT DOMINICAL

19 d'abril del 2015

Núm. 882

REPORTATGE

Art urbà: Carrers com a sala d'exposicions

ENTREVISTA

Joan Viñas, exrector de la UdL i cirurgià

Aquí

Text i fotografies: **Josep Maria Nogueras**

El lloc que ens correspon ha estat sempre aquí: aquí la llum, aquí la pell de l'aigua, aquí l'ombra dels arbres protectors que ens emparen. Tant se val on siguem, en carrers fets de pluja o en la plana sembrada de neu i de claror. Aquí ha estat sempre el lloc que ens correspon. I aquí és per tot arreu, tant se val on siguem, contemplant l'aigua amiga o en carreteres buides. I sempre hem sospitat que aquí i allí són formes d'assenyalar el mateix. Perquè en tot lloc i sempre som aquí, en camins que es confonen. I ens movem sense rumb per omplir-nos de vida.

“I sempre hem sospitat que aquí i allí són formes d’assenyalar el mateix. Perquè en tot lloc i sempre som aquí, en camins que es confonen”

Ens interessa la teva opinió.

Si vols fer suggeriments de reportatges, comentar els ja publicats o aprofundir en algun dels temes tractats, escriu-nos.

Sant Jordi visual. Som a les portes de la diada de Sant Jordi, una de les festes més arrelades a Catalunya, en què els llibres i les roses es donen la mà en perfecta harmonia. Avui, però, no hem volgut -només- parlar de llibres sinó que hem buscat una altra manera d'expressar els sentiments i aquesta és l'art urbà. Quantes parets i murs hem vist que han canviat de fesomia de la nit al dia, i molts cops per a bé? Avui ens hem atansat fins a Tàrrrega per ser partícips de l'evolució d'un projecte municipal que, mitjançant grans grafitis, fa un homenatge a dos reconeguts personatges molt vinculats a la capital de l'Urgell: el músic Ramon Carnicer i l'escriptor Manuel de Pedrolo. El resultat és espectacular. Però de llibres també en parlem i ho fem des d'un dels vessants més desconeguts del món editorial: el procés d'imprimir i enquadernar els volums, procés que a Lleida es fa. A l'entrevista, el qui va ser rector de la Universitat de Lleida durant vuit anys, el cirurgià Joan Viñas, ens explica què és per a ell la medicina i ens descobreix facetes de la seva vida que a més d'un sorprendran. Escapades pel Pla d'Urgell, propostes gastronòmiques, enològiques, recomanacions de llibres i discos... Tot això i molt més per gaudir del diumenge previ a Sant Jordi. Bona diada!!!

Lectura

SUPLEMENT DOMINICAL DE SEGRE
 Director executiu: **Juan Cal.**
 Director: **Santiago Costa.**
 Coordinadora: **Glòria Farré Lorente.**
 Redacció: **Lorena Metaute**
 i **Jaume Barrull Castellví.**
 Disseny i maquetació:
Anna Barcala i Pepo Curià.

Dipòsit Legal: L-1641-1991

19 DE ABRIL DEL 2015

6

REPORTATGE

La ciutat com a llibre.

Els murs i les parets són les noves pàgines on s'expressen molts artistes urbans.

14

ENTREVISTA

Joan Viñas. Fa gairebé quaranta anys que és cirurgià de l'Arnau i va ser rector de la UdL durant vuit anys.

18

LLIBRERS

Fer un llibre, fer-ne molts. Imprimir i relligar llibres és una tasca tan imprescindible com desconeguda.

22

A FONTS

Mireia Carbonell.
'Scrapera'

30

FIRMES

Eduard Roure.
Xavier Menós.

31

IMATGES

Lleidacity.
Per Àngel Falip
Cercle.
Concurs fotogràfic

24. BASAR

Coneixem la nova col·lecció de llenceria de luxe d'Andrés Sardá

26. PLAERS

Nous atractius del Pla d'Urgell a partir de pícnic romàntics plens de productes locals

28. MÚSICA I LLIBRES

Meritxell Gené canta a la terra i a l'amor al seu nou disc 'Branques'

La tria per Andreu Lonçà

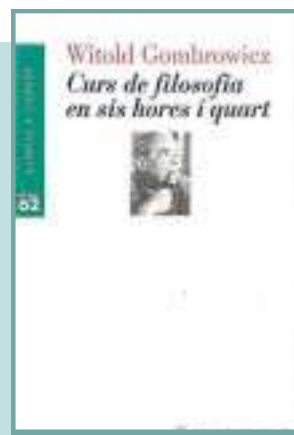
FILOSOFIA

Una enquesta rudimentària entre les meues alumnes més grans de Batxillerat em mostra allò que és tan evident: excepció feta d'alguns estudiants reflexius, la majoria de lectures per pròpia iniciativa van pel costat de *Joc de trons*, *Els jocs de la fam* i *50 ombres d'en Grey*, o alguna novel·la de Moccia o d'Albert Espinosa i altres volums amb què els professors ens estirem els cabells. Sobretot el sentit de clàssic i de substrat cultural ha desaparegut del mapa. Hi ha alguna excepció: algú, amb un somriure d'orella a orella, llegeix la novel·la negra que ha escrit el seu professor –en aquest cas la flamant novetat de l'Emili Bayo, *Put a pasta*, o la novel·la de l'escriptor Albert Villaró, que visitarà l'institut la setmana vinent.

Així i tot, en veu baixa, l'estudiant més reflexiva anota que la desorientació és formidable en l'ESO.

Sona el timbre i recordem algunes de les lectures recomanades en l'ESO i no podem sinó somriure amargament. Per un costat, la trivialitat i el dogmatisme de les modes de baixa qualitat han guanyat la partida; de l'altre, cap, res, ni un ni mig, ni un quart llibre de pensament, de filosofia, de política, de poesia, de religió, de moral, d'economia... Recordo com en la dècada dels noranta, estudiants i professors érem assetjats per les editorials més bàrbarament comercials amb núvols de llibres insubstancials, escrits amb els peus. Llibres que amb l'excusa de ser escrits per a joves eren fàcils i estúpids.

La mateixa idea de clàssic va ser volada pels aires, amb gran espetec i runa. I ens trobem amb generacions de lectors cada vegada més impermeables a la lectura

LLIBRES.

Títol: Curs de filosofia en sis hores i quart

Autor: Witold Gombrowicz

mitjanament complexa. La poesia ha estat també la gran damnificada. A cada generació veus uns lectors més sords i més allunyats de la poesia. Més lluny de comprendre un poeta que contingui un sentit de tradició cultural.

Una de les claus per comprendre-ho ha estat la lectura del *Curs de filosofia en sis hores i quart*, de Witold Gombrowicz, novel·lista lúcid que dictà aquest curs a la seua muller, mesos abans de morir. L'autor va directament al gra. Sintetitzava molt bé la filosofia alemanya. De Hegel anota l'enorme importància que atorga a la història al seu sistema filosòfic. És el que els falta: sentit de la història cultural.

Llegir filosofia no en llegeixen, però com més mals estudiants són, més a prop tenen la pantalla de l'*smartphone*.

N'Apps i cols

per Joan Teixidó

Navegació fiable i sense dades

Quan viatgem a l'estranger acostumem a fer allò de posar el nostre telèfon en mode avió i sense itinerància de dades durant tots els dies que estiguem fora. El motiu és el desconeixement dels preus del sistema tarifari de *roaming*, és a dir, el preu (sovint excessiu) que ens cobren les companyies per fer i rebre trucades i per descarregar dades per navegar per la xarxa. D'això en parlarem detingudament en un altre article, més endavant.

Avui els presentem una aplicació que de ben segur els traurà d'algun problema en un futur proper, quan es trobin perduts per alguna ciutat estrangera, amb noms indesxifrables i sense cap referència sobre quina direcció han de prendre. Es tracta de Maps.me, un programa de mapes i

navegació incorporada que us permetrà guiar-vos per qualsevol ciutat del món sense haver de treure el vostre telèfon del *mode avió* i sense descarregar-vos cap dada d'internet; només caldrà que el telèfon tingui el sistema GPS activat i l'aplicació funcionarà a la perfecció. Això ho aconseguim

descarregant-nos prèviament, a casa nostra, els arxius del país que visitarem, que inclou totes les dades de serveis, mapes molt detallats i navegació acurada pas a pas per arribar al nostre destí dins del país seleccionat. Nosaltres l'hem utilitzat durant una escapada i els hem de dir que és molt funcional,

ràpida, intuïtiva i que serveix per moure's ràpidament per carreteres i ciutats d'arreu. Dins del programa, hi podem cercar en tot moment el llistat de serveis que ens interessi trobar, com ara gasolineres, hotels, o monuments. A més a més, hi podem incloure punts de referència per guardar-los, com punts d'aparcament del cotxe o llocs d'interès que vulguem recordar. A data d'avui més de 14 milions d'usuaris ja s'han instal·lat aquesta aplicació, creada a la freda Rússia. Maps.me el trobareu disponible per iOS, Android i Blackberry de forma totalment gratuïta.

Maps.me
Disponible per iOS, Android i Blackberry

SANTIORDI

L'ànima del mur

TEXT: LORENA METAUTE
FOTOS: ALBA PIFARRÉ

Escriure al mur, expressar un sentiment amb lletres o il·lustracions. Tots (o molts) escriuen al mur de Facebook, però pocs són els que coneixen el llenguatge per fer-ho al carrer. Amor i cultura són dos conceptes lligats a Sant Jordi. Per aquesta Diada proposem llegir el carrer amb les parets com a fulls.

La Maria Dolors i la Maria Teresa passen dissimuladament pel costat del Tope, el grafiter que pinta un mural del Ramon Carnicer darrere l'església de Tàrraga en el marc del projecte Streetrrg (L'art urbà a Tàrraga) impulsat des de l'àrea de Cultura de l'ajuntament. Se situen de manera estratègica a la cantonada contrària a la de la porta de la casa natal del compositor d'òpera targarí del segle XIX, per tal de mirar-se des de la distància el gran bust del músic reinterpretat pel Josep Rodíguez de Ca l'Amézaga (el Tope). Xiuxieugen com ho han fet unes quantes senyores més des que hem arribat a parlar amb el Tope de la seva tècnica mural i obra d'art que es fa per estrenar

de cara a Sant Jordi, juntament amb dos murals més a la ciutat. Les *maries* agafen empenta, s'encoratgen i creuen el carrer per dirigir-se a l'artista. "Tu ets el fill de la Montse, no?" Se'l miren de dalt a baix. El Tope somriu i assenteix, sense interrompre-les, deixant que passin a fer la pregunta que han vingut a fer realment. "Escolta, aquesta pintura que fas és molt maca però... Per què li has posat una arracada al Carnicer? En aquella època, els homes no en portaven", li diuen. No són les primeres que li pregunten per l'arracada del Carnicer; de fet es veu que és *vox populi*, un debat obert a Tàrraga que fa que la gent, grans i petits, participin en el projecte cultural d'art al carrer que ha

Una part important de l'obra és la que naix de la interacció amb els vianants, que es reflecteix al resultat final

ideat l'ajuntament per commemorar el Sant Jordi, una diada cultural. El Pau Llacuna, gerent de l'àrea de Cultura municipal, assenyala que "aquest era un dels nostres objectius amb Streetrrg. Que la gent fes seu i interactués amb les obres d'art i els seus artistes. Gràcies a això, hi ha gent jove que potser no sap ni qui és el

PEDROLO. L'Snap treballant al mural del Pedrolo de l'avinguda Catalunya amb l'avinguda Balaguer de Tàrraga.

MATERIALS.
Els grafiters i muralistes utilitzen grues i bastides per poder arribar a cada punt del mur.

Carnicer i ho buscarà a internet o ho preguntarà després de veure el grafiti i de sentir a parlar de l'arracada del Carnicer". A mode d'homenatge a aquest personatge il·lustre de Tàrrrega, el grafiti està situat a tocar de la casa on va néixer el músic. Un carrer que avui dia forma part de la zona de pubs musicals de la ciutat. A l'altra banda de la ciutat, en una paret mitgera banyada de blanc que conserva totes les seves impureses que la fan més atractiva, l'Snap (Javier Morillas) reproduceix una frase de l'escriptor segarrenc Manuel de Pedrolo i l'immortalitza en un retrat maquiíssim que, des d'ara, vetlla per tots els que passen per l'antiga carretera N-II que creuava la capital de l'Urgell. Tot

i que els dos, el Tope i l'Snap, treballen a escala i amb un disseny previ del mural (tot i que el Josep Rodríguez va intentar fer-ho a ull al principi i va acabar sucumbint a treballar el dibuix per quadrants que equivalien a un metre quadrat) utilitzen eines diferents. L'Snap va traspasar el seu esbós primer de la *tablet* a la paret amb un projector i ha pintat cada part del Pedrolo com si fos un conjunt d'obres d'art. "Jo ara solament veig l'ull, és com si ell sol fos el meu grafiti", diu l'Snap, que treballa muntat en una grua per poder-se desplaçar per la paret salvant i protegint els arbres de la plaça. L'Snap duu uns cascs de música blancs i muts. "No porto música, és perquè la gent no em des-

Mapa

EL CARRER COM A MUSEU

Quants cops passejant pel carrer ens hem preguntat qui deuria dibuixar allò en aquella paret? O qui va fer aquella escultura que veiem cada dia a la ruta que ens porta a la feina? Potser ho sabem però no hem acabat de conèixer ni l'obra ni el seu autor. A partir de la creença que conèixer és estimar, el Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrrrega ha fet un inventari de tots els elements que hi ha en els carrers i places, veient-ne l'origen i l'estat en què es troba. L'historiador Daniel Sànchez i l'escriptor Xavier Garcia han fet l'inventari que ha servit perquè l'ajuntament editi un llibre i un mapa que pot resultar de gran utilitat per recórrer Tàrrrega coneixent cada peça artística.

AJUNTAMENT DE TÀRREGA

RESTAURACIÓ. Tàrrrega restaura elements com l'escultura 'Arbre de la Pau' de Ramon Soto a la plaça de les Nacions.

Entrevista a **Blai Baules**

'Imagemaker', creador d'imatge

“EL GRAFITIJA ÉS UNA FORMA D'ART MURAL”

CACTUS SOUP

El Blai Baules fa 22 anys que converteix els murs grisos en expressions artístiques. Amb 14 anys va començar a fer grafitis a Lleida i la seva visió del carrer i de la imatge l'ha portat a ser un *imagemaker*. Treballa il·lustració, disseny i fotografia des del seu estudi www.cactusoup.com. També dóna classes puntualment a l'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol de Lleida. Algunes de les seves creacions llueixen a Lleida, com el gran mural d'una de les tanques de Rovira Roure, ple de galls o pollets, o el del pàrquing de motos de la plaça Noguerola. És també artífex d'algunes intervencions anònimes que han sorprès els lleidatans i el seu símbol, que fa córrer pel món amb adhesius que apareixen a qualsevol lloc inesperat, és tan conegut com desvinculat d'ell. Com que l'anonimat i el misteri juguen un paper important en l'*streetart*, no desvetllem secrets. Parlem amb ell del llenguatge gràfic del carrer.

Creu que s'ha de conservar l'*streetart* com es fa amb una obra de museu?

Em sembla molt bona idea que es documenti perquè en quedi constància, molts cops fem tard a reconèixer un artista, però la meua opinió personal és que les intervencions al carrer són efímeres, evolucionen amb la interacció amb les persones i el pas del temps. El que fan a Londres, protegir amb plàstics obres de Banksy, em sembla que va en contra de la filosofia de l'*streetart*.

Ara s'acostuma a rectificar la paraula grafiti i s'utilitza *art mural* per redefinir-lo. Quina diferència hi ha entre *streetart*, grafiti i art mural?

L'*streetart* són noves tècniques i no són murals. Poden ser adhesius (*stickers*), pòsters, plantilles... intervencions ràpides i en plena ciutat. L'art mural per a mi és qualsevol intervenció artística en un mur i el grafiti, a part d'un moviment que naix als EUA unit al hip-hop, és avui dia ja una tècnica d'art mural. Es poden fer murals amb pintura plàstica, pinzell o amb esprai. Suposo que diuen *art mural* com per trencar l'eterna contradicció del grafiti que és art vandàlic, segons com.

INTERACCIÓ. El Tope parlant amb unes senyores que s'han apropat a veure "l'arracada del Carnicer".

'FEEDBACK'. Una targarina mostrant la seva sorpresa amb el gran mural de Carnicer.

concentri, perquè els primers dies no feien més que interrompre per preguntar què feia", una altre comportament, diferent al del Tope. El grafiter i *imagemaker* Blai Baules, amb més de 20 anys d'experiència (vegeu l'entrevista), sempre ha defensat que la interacció amb la gent també forma part del resultat final de l'obra, "és un aspecte que no té un artista que exposa en un museu i no coneix el *feedback*". N'hi ha que ho tenen tot, com és el cas del Sixe Paredes (Sergio Hidalgo Paredes), un dels grafiters catalans amb més projecció internacional, ja que els seus treballs han estat exposats en espais i galeries de tot el món com la Tate Modern Gallery de Londres. Una part del seu univers abstracte de color amb formes i simbologies senzilles i complexes al mateix temps és ara a Tàrraga en forma de mural a l'espai MerCAT, on va estar treballant el passat mes de febrer. Va ser el primer perquè la Biblioteca Pública de Tàrraga ha editat un punt de llibre amb la imatge del mural del Sixe per repartir durant la diada de Sant Jordi.

Tàrraga és una ciutat feta d'art, els veïns s'impliquen amb cada iniciativa que transpira cultura. L'*Streetrgr* és un projecte atrevit i innovador que fusiona èpoques i disciplines artístiques, que combina els papers de les institucions com l'ajuntament, la biblioteca o el museu d'una manera transversal i cohesionadora. El tècnic de Cultura, Lluís Aegae, que ens fa de guia pels carrers de la ciutat per mostrar-nos algunes de les obres que han inventariat en un extens catàleg amb vocació de memòria artística de les intervencions al carrer

Agenda

19/04

Pintada dels grafitis intervenció

Lloc: Sala Marsà de Tàrraga

Hora: Matí i tarda

#Instawalk. Recorregut d'instagramers del catàleg de l'*Streetrgr*

Lloc: Jardins l'Ateneu de Tàrraga

Hora: 10.30 hores

20/04

Conferència 'L'art del carrer, la revolució creativa... just a l'origen', a càrrec d'Arcadi Poch

Lloc: Sala d'actes EASD Ondara (Tàrraga)

Hora: 20.00 hores

23/04

Pintada de tanques 'new jerseys' per part dels alumnes de l'EASD Ondara

Lloc: Pàrquing Av. Onze de Setembre (Tàrraga)

Hora: Matí

Pintada de la paret amb l'ABECEDARI

Lloc: Pàrquing La Fassina

Hora: Tarda

PEDROLO. El dissenyador gràfic, il·lustrador i grafiter Snap (Javier Morillas) és l'autor del mural de Pedrolo.

Declaracions d'amor

JAUIME BARRULL

MONTSE FARRÉ

JAUIME BARRULL

CACTUS SOUP

DECLARACIÓ. El Blai es va declarar amb un grafiti, una de les formes artístiques en què millor s'expressa.

DECLARACIONS D'AMOR HISTÒRIQUES I D'ALTRES HABITUALS

Els murs de les ciutats són per alguns com aquell full en blanc on escriure una carta d'amor resumida en una imatge o en una frase més curta que un tuit. Les parets són també com un llenç on il·lustrar un sentiment que vols compartir amb el món. Sovint quan un està enamorat té ganes que la gent ho vegi, que n'hi hagi constància i de sorprendre la parella i

alguns ho fan ocupant parets senceres amb missatges com el que fa anys que coneixen a Benavent "Ratita te quiero". Qui no s'ha preguntat quina és la història que deu haver darrere dels missatges que veiem fets de manera impulsiva amb esprai. Com ara els escrits gairebé amb desesperació: "No puc viure sense tu" que inunden un dels murs de l'estació de trens

a Pardiniyes. De la que sí sabem la història és de la papallona orgànica que hi ha a un mur d'un dels berenadors d'Alcoletge. La va pintar el Blai Baules (vegeu l'entrevista) per declarar-se a la Francesca, que avui dia és la seva esposa. El mural més proper a la temàtica de Sant Jordi (amor i rosa) és el de Baró de Maials, en què dos nens es fan el seu primer petó.

XAVIER SANTESMASSES

NOVES TÈCNiques. Abans es portaven paperets per treballar els murals, ara veuen cada detall a la 'tablet'.

(escultures i pintures), destaca que "la diada de Sant Jordi s'associa a cutura, és molt més que llibres".

Així, han concebut les parets com a llenç on s'han homenatjat dos grans il·lustres (Carnicer i Pedroló) i fent un pas més enllà, "partint de la base que conèixer és estimar, volem donar a conèixer als targarins i a tothom que ho vulgui saber les expressions artístiques que hi ha als nostres carrers. Documentar-les. És el que hem fet i convertit en un mapa turístic i un llibre (vegeu el desglossament)". Algunes de les obres inventariades són el cavall de pedra del parc del Reguer, que és en realitat un atri per pujar-hi i expressar-se amb llibertat; o l'escultura *Arbre de la Pau* de Ramon de Soto a la plaça de les Nacions. També el grafiti de la façana del mític pub Makoki, un treball del col·lectiu artístic grafiter La Reserva de Tàrraga, del qual formaven part el Tope i l'Snap.

Alguns exemples de la implicació social és la donació, per part de la botiga de pintures Planell de Tàrraga, de tots els esprais Montana (respectuosos amb el medi ambient) per fer els murals, i l'acció de poesia visual que duran a terme els estudiants de l'escola Ondara el proper 23 d'abril (vegeu l'agenda).

Després de viure el carrer a través del filtre d'Streetrrg, esperem que els haguem sabut transmetre que els murs i les parets es poden convertir en llenços i fulls en blanc on escriure una bonica història d'amor, una referència artística i obra d'art que s'acaba de construir amb la interacció de tots nosaltres, el respecte del

vianant i l'artista (que, en aquest cas treballa per encàrrec, a Tàrraga, però que abans ho ha fet d'amagatotis, com ho demostren les infinitats de firmes (*tags*) del Tope per tota la ciutat. Inevitable veure-ho).

El grafiti o postgrafiti, terme que utilitza el Lluís per definir un nou moviment sorgit cap a l'any 2000, en què els artistes fan seva la ciutat, complementen el seu art amb l'urbanisme, tot signant de manera visible i reconeixible les seves

Es pot seguir l'acollida del projecte mural de Tàrraga a Instagram a través del 'hashtag' #streetrrg

obres, ja formen part del museu a l'aire lliure que ha concebut l'ajuntament de Tàrraga, però ho són també a tantes ciutats.

Solament cal que ens parem a observar els detalls i els missatges que donen. Molts d'amor, de lluita i de victòries tal com trobem a la llegenda de Sant Jordi, i de ben segur que aquesta diada, mentre passen per les parades dels llibres o busquen la rosa més bonica, es fixaran en els missatges que acullen les parets. Murs d'expressió artística.

Nascut a Mataró el 1950, Joan Viñas va créixer a Barcelona i, després d'estudiar Medicina, va fer la residència durant els anys convulsos de la transició en hospitals com el Clínic i el Pere Camps, situat al barri 'xino' de Barcelona. A finals dels setanta va aterrar a Lleida perquè hi va treure plaça, "una ciutat que aleshores era com viatjar trenta anys enrere en temps". El que només havia de ser una temporada va ser per sempre, i aquí va continuar una vida compromesa amb l'ofici, la sanitat i la societat. De conviccions sòlides, mira el passat sense nostàlgia i el futur amb una esperança que s'encomana.

TEXT I FOTOS: **JAUME BARRULL CASTELLVÍ**

JOAN VIÑAS

[Cirurgà i exrector de la UdL]

“En sanitat i educació Lleida està infradotada”

L'hospital Arnau de Vilanova de Lleida és una suma amorfa d'edificis connectats els uns amb els altres a través de passadissos, portes i escales; un laberint pel qual Joan Viñas es mou amb la naturalitat de qui fa pràcticament quaranta anys que hi treballa. Ha viscut prou, i prou intensament, com per poder desenvolupar un discurs autocomplaent i cínic, fruit d'aquell pessimisme cansat que germina amb la frustració de veure que el món no gira gaire rodó. Però Joan Viñas, de les in comptables anècdotes que es mouen entre els baixos d'una parròquia a l'extraradi de Barcelona i el despatx del director general d'Institut Català de la Salut, en lloc de quedar-se amb el record i construir una

excusa per quedar-se a casa, en treu energia per continuar treballant perquè el món sigui una mica més just i lliure.

Ens rep al seu despatx ubicat a la tercera planta de la Unitat de Docència, un espai sorprenentment petit i mal il·luminat, i amb el somriure que el caracteritza es pregunta quin interès pot tenir entrevistar-lo. Els diferents càrrecs a l'hospital -actualment n'és el cap de Cirurgia- i a la Universitat de Lleida -de la qual va ser rector durant vuit anys- serien una excusa suficient; però saber que va ser un dels membres fundadors de l'associació Antisida de Lleida o que fa més de deu anys que passa les seues vacances d'estiu operant a Moçambic són fets

que desperten la curiositat i conviden a indagar en la seua manera de viure la medicina, "un servei públic i universal que no ens podem deixar perdre".

La sanitat pública està amenaçada?

El nostre sistema arrossega molts problemes i defectes, alguns dels quals a vegades semblen endèmics. Des del punt de vista polític el que realment fa falta és la signatura d'un gran pacte d'estat com als països nòrdics, en els quals la sanitat i l'educació són pilars que no es toquen per molts anys i sempre que es volen reformar es consensuen les mesures amb totes les forces polítiques. Aquí, en lloc de posar-se d'acord per garantir la supervivència del sistema, aquest

queda en mans dels vaivens polítics i als interessos partidistes.

Els governs actuals, el central i la Generalitat, excusen les retallades en una suposada insostenibilitat econòmica de la seguretat social.

La riquesa d'un país es calcula a partir del PIB, si Espanya creixia a un ritme de l'1, el 2 o el 3% i la despesa sanitària augmentava a un ritme del 10, 15 o 18% era evident que hi havia una disfunció insostenible. A començaments dels anys 90 es va fer un informe al Congrés dels Diputats signat pràcticament per tots els grups per fer-lo viable. Aleshores el vaig criticar perquè feia un plantejament liberal i de dretes, però

l'essència del problema hi era i és veritat que s'havia i s'ha de resoldre.

Estem parlant de privatitzacions?

D'uns anys ençà s'ha posat de moda la discussió sobre si els funcionaris funcionem. Jo diria que la majoria ho fem bé, però hi ha qui s'agafa a una minoria que treballa malament per justificar la privatització del sistema i externalitzar serveis. Però si mires al nord d'Europa, tenen molts més funcionaris per habitant que nosaltres. Aleshores, dir que el problema són els treballadors públics és fals.

I doncs?

Al nord d'Europa la regulació dels funcionaris és similar a la de la resta de treballadors.

Si no fan bé la seua feina la poden perdre.

Però si un s'esforça per ser eficient se li garanteix un lloc de treball ben pagat i per a tota la vida. Els nostres governants, però, en lloc de plantejar-se una reforma global per millorar el sistema prefereixen privatitzar els serveis.

I retallar.

En aquest país s'ha retallat molt i malament. Hi ha sectors on s'ha d'augmentar la despesa i altres en els quals encara es pot abaixar. De cada euro que s'inverteix en salut, quants arriben directament al ciutadà? Hem de tendir que la pèrdua pel camí, coeficient d'escalfament que se'n diu, sigui la menor possible. Això vol dir aprimar la burocràcia en lloc de retallar en personal sanitari.

Que és qui treballa amb el pacient.

Aquest és un drama que està minant irremediablement la qualitat del servei. El que abans feien sis ara ho han de fer amb la meitat de gent, no permeten substituir baixes ni jubilacions i a poc a poc es crema el personal.

Quan deia que es podia reduir més despeses només parlava de burocràcia?

No, també de pràctiques que potser ens hem de plantejar si són viables.

Com per exemple?

Imaginem una persona de 85 anys amb una malaltia que amb quatre dies el deixa fotut. Aleshores hi ha una complicació i després d'un tractament que costa 15.000 euros aguanta tres mesos i es mor. Davant d'aquestes reali-

“Des del punt de vista polític el que realment fa falta és la signatura d'un gran pacte d'estat com als països nòrdics”

JOAN VIÑAS

tats ens hem de plantejar si realment val la pena gastar tants diners per mantenir en vida algú en unes condicions que no duen enlloc més que al manteniment d'una situació que és dolorosa per al pacient i per als seus familiars. Aleshores ens hem de preguntar si no seria millor invertir aquests diners a una altra banda.

Sobre el paper és molt fàcil d'entendre, però potser la gent, quan s'hi trobi, no serà tan comprensiva.

Si s'explica bé segur que sí.

La comunicació és important encara que no sempre és fàcil. Ha canviat molt la relació entre els metges i els pacients des d'aquella època en la qual ningú s'atrevia a posar-los en dubte?

A vegades sembla que hem passat d'un extrem a l'altre, alguns pacients són molt exigents i fins i tot arriben a amenaçar-nos; a l'altra banda hi ha alguns metges que practiquen una medicina molt defensiva perquè pensen que si no tracten el pacient com ell demana et pot causar

problemes. Aleshores cedeixen a la seua pressió i accepten fer-li proves que des d'un punt de vista mèdic són innecessàries i són molt costoses per a la seguretat social. A més a més deontològicament no és ètic perquè és més car i en el fons no et compromets amb el malalt. Hi ha pacients de tota mena, però mai no els pots veure com un enemic.

Hi ha professionals que ho viuen així.

En aquest món hi ha de tot. Jo recordo que l'aparició de la sida va ser una època molt desagradable. L'associació Antisida de Lleida la vam fundar arran del tracte i la reacció d'alguns companys davant la malaltia i els qui la patien. No els volien atendre perquè a banda del menyspreu que els provocaven els drogadictes -pensaven que s'ho havien buscat- no hi volien tenir tracte perquè tenien por que els infectessin. Una de les primeres campanyes de l'associació va ser contra l'Hospital de la Creu Roja, que havia exclòs explícitament els malalts de sida i es negaven a deixar-los entrar.

Aquí mateix (l'Arnau) es passaven els malalts d'una guàrdia a l'altra per no operar-los.

Aquests prejudicis s'han superat?

Ara senzillament tenim més informació i és una malaltia crònica. El metge pot pensar el que vulgui del pacient, però a l'hora de cosir-li uns punts no ho pot fer millor o pitjor segons la simpatia ideològica que puguin tenir. Per sort, és clar, són una minoria. La gent del sector sanitari som molt vocacionals.

Una passió que és un motor per mantenir dempeus el sistema?

Però que ens porta sempre al mateix tema: el finançament i el compromís polític.

Aquest és un problema, la falta de recursos públics, que també va denunciar reiteradament quan era rector de la UdL.

Tant en sanitat com en educació, Lleida ha estat històricament infradotada. Estem parlant, és clar, de tenir els recursos per fer una medicina de qualitat i tenir una universitat competitiva. A Barcelona no pensen en termes

de país i a Lleida sempre ens han obligat a batallar per aconseguir un finançament que garantis una universitat de qualitat. La gestió de la despesa universitària, com la sanitària, sovint era incomprensible.

En quin sentit?

Les partides eren tancades, i en lloc de deixar-te gastar els diners en professorat t'obligaven a fer-ho en informàtica, quan per a nosaltres potser no era tan prioritari.

Parlava de batallar, ho deia en un sentit literal?

No pas violent, és clar, però sí compromès. Als anys vuitanta els metges ens vam mobilitzar i fins i tot vam arribar a tallar la carretera d'Osca. Com a representant dels professionals vaig anar a Barcelona i el cap de l'Institut Català de la Salut em va oferir 150 places noves. Això no era un regal sinó una conseqüència directa de la nostra lluita, ja que sense aquesta només ens n'haurien donat 20 o 30.

Aquella època, els anys vuitanta, la lluita

contra el govern era molt més tranquil·la que durant el franquisme i la transició.

Els setanta van ser realment uns anys molt intensos. Mentre feia la residència a Barcelona havia cosit detinguts que la policia tornava a atonyinar dins l'hospital mateix; aleshores els havia de tornar a cosir. Alguna vegada havia ajudat alguns d'ells a escapar-se per la finestra perquè realment paties que si se l'enduien a comissaria podia rebre de valent.

O morir.

Jo feia la residència al Clínic quan van ingressar Salvador Puig Antich, el recordo ferit de bala i emmanillat a unes canonades. Els metges progress van confabular per retenir-lo el màxim de temps possible perquè, tal com va passar, tenien por que acabaria pres, jutjat i executat a mort. Però els caps del Clínic, més conservadors, ràpidament es van voler espolsar els problemes i donar-li l'alta. Aleshores era diferent, assumies el risc perquè pensaves que era el que havies de fer.

Dins i fora de l'hospital?

També, encara que en militància política he procurat treballar en el meu entorn immediat, fos a la feina o al barri, perquè el món sigui una mica més just.

Mai no ha amagat que és creient. Quin paper ha jugat la fe en aquest compromís?

A mi m'agrada el que diu el papa Francesc, si et llegeixes l'Evangeli veus que a Jesús el van matar perquè es va rebel·lar contra el poder polític i religiós, no pas per creure en Déu. Qui veu en la religió només una creença per mirar de salvar-se en un hipotètic món etern que ningú ha vist penso que té una visió molt pobre i egoista de la fe. La fe és un compromís diari per construir un món millor.

Una visió del cristianisme molt humanista.

I realista. Aquí vam viure un nacionalcatolicisme molt dur, intransigent i nociu, però nosaltres pensàvem que la fe no tenia res a veure amb el discurs oficial i, per exemple, fèiem xerrades de planificació familiar a una parròquia d'un barri obrer de Barcelona, encara que era il·legal i ens arriscàvem que ens detinguessin.

Aquest és el mateix compromís que va dur-lo fins a Moçambic per operar durant les seues vacances?

A l'Àfrica hi anem amb la dona, que és infermera, tots els estius des de fa deu o dotze anys. Al començament a través d'una ONG, però ara ja pel nostre compte perquè ja tenim els contactes fets.

Però aquesta no és la típica experiència que la gent fa quan és jove i recorda amb nostàlgia quan és gran?

Nosaltres vam decidir anar-hi quan ja no teníem responsabilitats familiars. És una experiència molt intensa perquè la gent és molt agraïda, i també et reafirmes en la idea que la sanitat ha de ser un dret universal.

Fer un llibre, fer-ne molts

UNA INDÚSTRIA DESCONEGUDA

Text i fotos: **Jaume Barrull Castellvi**

Des que l'alemany Johannes Gutenberg va inventar la impremta fa més de cinc segles, aquest ofici ha evolucionat i s'ha transformat en una indústria. Adaptada a l'era digital, el procés d'imprimir i enquadernar un volum també viu a cavall entre l'artesania de l'edició limitada i la capacitat de produir desenes de milers d'exemplars en un sol dia.

El dia de Sant Jordi, a les set de la tarda, un home s'obre pas entre la multitud amuntegada i aconsegueix fer-se un lloc a primera fila d'una parada de llibres. Els infants són a una banda, els de cuina comparteixen espai amb els d'autoajuda i els que imprimeixen, per a l'ocasió, els programes de televisió. De la meitat de la parada fins a l'altra punta és tot literatura local i internacional, traduïda i original, tot mesclada sense prejudicis. N'agafa un a l'atzar, la portada li és familiar, i abans de decidir-se a comprar-lo en repassa el nom de l'autor, el títol, l'editorial i la sinopsi de la contraportada. El que no mira quan el fulleja —ningú no ho fa mai— és la impremta.

L'anomenat sector del llibre és un conglomerat de professionals i empreses que abasta des dels autors fins als llibreters, passant pels traductors, els dissenyadors, els correctors i els qui realment fan possible físicament el llibre: impressors i enquadernadors. Aquests darrers, els quals han desenvolupat una indústria d'arrel artesanal, el mes d'abril el treballen a contrarellotge per entregar els centenars de milers d'exemplars extraordinaris que es vendran per Sant Jordi.

IMPRIMIR

"Si es tracta d'una tirada curta de vint o trenta exemplars, sovint encàrrecs particulars, els fem amb una impressora digital; quan es tracta d'una edició estàndard d'un llibre qualsevol ja ho fem amb la impremta convencional." Francesc Soldevila treballa a Impremtes Bobalà de Lleida. Situat a Pardinyes, "a partir dels anys noranta vam començar un procés de digitalització del procés perquè ja vam veure que era un procés irreversible, a dia d'avui treballem en dos torns i les màquines —una per al blanc i negre i l'altra per al color— funcionen dotze o tretze hores cada dia".

A una banda de les màquines s'acumulen torres blanques de paper verge, fulls impol·luts a punt per ser engolits i tatuats per sempre a una velocitat vertiginosa. A l'altra, la màquina escup pàgines i pàgines d'idees, metàfores, lliçons, experiències, fotografies i gràfiques ordenades d'una manera incomprensible, capgirades i contraposades, a punt per ser enviades a l'enquadernació.

PLEGAR

Actualment només hi ha una empresa dedicada a l'enquadernació industrial de llibres a les comarques de Lleida. Situada en un polígon de Vila-sana, al peu de l'Autovia A2, Ramon Prats dona feina a una vin-

Proves. En la impressió a color es juga amb els quatre bàsics: negre, blau, groc i vermell. A la foto, un operari corregeix una planxa de blau amb un rotulador especial.

Milers i milers. Les impremtes modernes són capaces de produir centenars de milers de pàgines cada dia, les quals s'envien als enquadernadors perquè en facin els llibres.

A mà. Quan es tracta de tirades curtes, com les tesis doctorals, els llibres es cusen manualment per garantir que amb els anys el volum no es desmanega.

tena de persones. "Nosaltres no treballem amb les editorials, nosaltres rebem la matèria primera de les impremtes i els tornem els llibres fets". Els munts de pàgines impreses de vuit en vuit i per davant i per darrere arriben a la nau i "el primer que s'ha de fer és tallar i plegar en grups, com si fossin revistes". Algunes novel·les barates dels anys setanta es desfan a les mans quan les obres, això passa "perquè en lloc de plegar i cosir només les encolaven directament a la part interior de la tapa".

COSIR I ENCOLAR

Enquadernacions Prats té tot el procés

de cosit mecanitzat, però a la copisteria Solé de Lleida ofereixen el servei de fer-ho a mà. "No és un fet romàntic ni que a Lleida hagi arribat la moda d'allò artesanal i fet a mà; generalment són llibres voluminosos com tesis doctorals", explica en German, el qual va aprendre l'ofici en una impremta que va tancar quan va jubilar-se el seu propietari. Tot el procés és molt artesanal, i la quantitat de llibres que pot fer amb un sol dia es poden comptar amb els dits de dues mans; mentre que Ramon Prats pot arribar a enquadernar vuitanta-mil exemplars en una jornada.

Una vegada totes les pàgines estan re-

lligades s'han d'encolar amb la portada, "enganxar-la perquè tot plegat quedi ben subjecte i no es desfaci".

En la planificació de Sant Jordi tothom vol tenir el seu llibre a les parades, però sempre hi ha aquell autor que entrega l'obra uns dies tard, el corrector que també s'encalla, el dissenyador que ho envia fora de termini i la impressió que s'acumula. "Tots els retards ens els mengem a l'enquadernació perquè som els últims i després tothom ho vol per abans-d'ahir, però la clau és ser complidor i arribar a temps." Hi arriben i al final es venen, però ningú no es pregunta qui els imprimeix i enquaderna.

Control. Cada X impressions s'ha d'agafar una mostra per assegurar-se que la màquina treballa correctament.

Plegar. El primer pas en el procés d'enquadernació és plegar les pàgines i agrupar-les per grups. Aquests després s'han de premsar perquè es puguin relligar correctament.

De Gutenberg al digital

La impremta és d'aquells invents que al llarg de la història han suposat una acceleració inevitable dels esdeveniments. El sistema ideat per l'alemany Johannes Gutenberg a mitjans del segle XV va ser clau per a la propagació de les idees del renaixement i, vist amb perspectiva, va esdevenir un motor de la cultura universal. Fins aleshores els llibres es copiaven a mà, així que poder reproduir obres de manera sistemàtica fou un avenç considerable. Comparat amb els sistemes actuals, capaços d'editar milers d'exemplars d'un llibre en unes poques hores, la impressió amb tipus mòbils -així s'anomena el sistema de Gutenberg- era un treball complex i lent que demanava moltes hores i dosis de paciència. Es col·locaven sobre uns rails totes i cadascuna de les lletres -peces metàl·liques-, i una vegada construït el text s'impregnava de tinta i es pressionava sobre un full de paper, un a un.

Fins a mitjans del segle XX els avenços van ser sobretot en la maquinària per fixar la tinta, però el sistema per fer la planxa original continuava sent molt laboriosa. El gran canvi en la indústria de la impremta va ser la seua digitalització.

Aquesta va suposar un salt sense precedents en el sector industrial i, paral·lelament, també va generar un mercat nou que fins aleshores era impensable: la possibilitat d'imprimir a casa nostra.

L'*scrapbooking* és una tècnica per decorar àlbums, postals i tot allò que un pugui imaginar a partir de papers dissenyats per a l'ocasió, adhesius, segells i fins i tot fil i agulla. La Mireia Carbonell (amb més de 12.000 seguidors a Facebook) és una de les *crafters* (creadora amb gran habilitat en arts manuals) amb més experiència.

MIREIA CARBONELL

“Tot ho faig pensant en l'“scrap”, és el meu ‘lifestyle’”

TEXT: LORENA METAUTE FOTO: EDGAR ALDANA

La Mireia Carbonell és una de les *scrapers* amb més experiència a Espanya. Va ser de les pioneres fa set anys, quan ja començà a importar dels EUA el material necessari per fer aquests àlbums de fotos i diaris de viatge tan personals i artístics. Aprofitant que ve a Lleida a fer un taller, parlem amb ella una estona.

Com va començar amb l'*scrapbooking*?

Vaig descobrir el món de l'*scrap* quan vaig tenir el Pol (11 anys). Buscava una manera de combinar treball i la faceta de mare i vaig descobrir que duia amagada una empenedora. Vaig crear la meua primera empresa d'importació de productes relacionats amb l'*scrapbook* fa set anys. Vaig ser la impulsora a Catalunya d'aquest moviment *crafters* de l'*scrap* que ara està de tan de moda. El 80% de les botigues que avui dia venen papers i complements per fer *scrap* ho fan gràcies a mi.

No li fa falta padrina, a vostè...

Precisament, l'*scrap* m'ha ajudat molt a confiar en mi mateixa, m'ha canviat la vida. M'ha donat molt, però també m'ho ha pres, com ara el meu matrimoni. No solament és per això que es va trencar però en part sí, perquè hi dedico molt temps. Gràcies a l'*scrap* he conegut persones que són imprescindibles a la meua vida avui dia i que han confiat en mi i les meves possibilitats quan jo no ho feia.

Què és l'*scrap* per a vostè?

És una manera de viure. L'altre dia el meu fill petit, el Nil (7 anys), es va posar a cantar i a ballar. Li vaig fer una foto i la vaig enganxar al meu Project Life (una manera de documentar el dia a dia amb fotos). La nova tendència en *scrapbooking*. Doncs l'*scrap* és això, una manera bo-

nica de congelar els moments. Perquè et facis una idea de com arriba a ser per a mi un *lifestyle*, jo quan compro roba ja ho faig pensant en *scrap*. Si he comprat uns adhesius de color malva, doncs procuro portar alguna cosa d'aquest color perquè quedi bé després a la composició de l'àlbum.

És una obsessió?

No ho crec, però és que a més és un *modus vivendi*. Sóc *tallerista*, que se'n diu. Vaig per tot Espanya fent tallers d'*scrap*, de les tècniques, materials, composicions...

Quin és el seu estil?

El *freestyle*. A la vida tot està quadrat, un ha de ser alt i prim, tenir un bon treball, casar-se... A mi m'agrada que als meus tallers la gent se senti lliure. La tècnica *vintage* és més de mesurar els complements que s'utilitzen per decorar, i si parlem de l'enquadernació japonesa... Jo no ho puc fer perquè em poso nerviosa!

Les marques de productes com papers, stickers i altres utensilis involucrats en l'*scrap* han provat de comprar una foto seva d'Instagram o Facebook? Per fer promoció.

No en sóc partidària. Sí, estic a punt de tancar un projecte interessant amb una marca de papers. Deixa'm dir que sóc més de Facebook que d'Instagram, i del blog!! Ara preparo nou web i novetats a www.mireiacarbonell.es

Hi haurà botiga *on line* de productes?

Vaig ser de les primeres a fer paquets d'*scrapbooking* fa set anys però ja no ho faré, ni vendré productes en general, hi haurà una subscripció mensual i enviaré el material a casa directament.

Al bon temps... esport

Adidas dóna color a l'operació bikini'

Benvinguts i benvingudes a la selva. Així es podria definir la tendència d'aquesta primavera. Adidas, amb dissenys que van sempre al compàs de la moda, presenta infinitat de peces amb *floral prints*. Si són habituals seguidors de les *it girls* o de les estrelles del cine i el món musical dels Estats Units ja els sonaran *looks* de camí al gimnàs que llueixen moltes actrius i cantants. Aquest conjunt de jaqueta i bossa esportiva és solament un dels que poden trobar a la botiga *on line* www.adidas.es o a la multimarca <http://es.aw-lab.com> (els preus recomanats de venda al públic superen els 50 euros).

Primavera salvatge.
Els estampats predominants per aquesta primavera són els florals i selvàtics.

Preus. Els conjunts de roba interior, llenceria de luxe de Andrés Sardá, costen més de 100 euros de mitjana.

LLENCERIA DE LUXE

Nova col·lecció del dissenyador Andrés Sardá centrada en l'elegància i els petits detalls que donen valor a cada peça

La nova proposta d'Andrés Sardá per a l'estiu 2015 és una col·lecció plena d'elegància i sensualitat. Cinc línies de llenceria i deu de bany adaptades a la forma anatómica de la dona contemporània i al seu dia a dia. Línies depurades i una gamma cromàtica brillant subratllen el caràcter minimalista dels dissenys d'Ipanema, una línia de bany que en els seus detalls deixa entreveure la inspiració esportiva de les seves creacions. L'esperit essencialista de les peces amaga l'estudiat patronatge i estructures interiors que perfilen i posen en valor l'anatomia del cos. Un estil tan elegant com allunyat d'excessos en què les copes i els farcis s'invisibilitzen sota el tacte suau del piqué elàstic que protagonitza la col·lecció. Pel que fa als detalls, els botons estratègicament ubicats i els vius en contrast que recorren les confeccions, accentuen el seductor aspecte gràfic de la proposta. Andrés Sardá és un dissenyador de llenceria de luxe, així com de vestits de bany (amb preus de mitjana de 100 euros) amb seu a Barcelona.

Estil elegant i allunyat d'excessos en què les copes i els farcis són invisibles

Beauty Lovers Day a Lleida

El saló de bellesa Estètica Sara Buira de Lleida és un dels establiments escollits a tot el món per Natura Bissé per acollir la segona edició de la festa Beauty Lovers Day el proper 23 d'abril. Han triat el dia de Sant Jordi, la diada de Catalunya (quan naix la firma de cosmètics) i per això hi haurà moltes roses i sorpreses relacionades amb la cultura i l'amor. Per estimar la pell, Natura Bissé ha creat aquesta edició limitada d'oli sec amb aroma de roses fresques que solament es pot adquirir (38 euros) el dia assenyalat.

Enllà per Vidal Vidal

PÍCNICS ROMÀNTICS

Iniciativa turística per descobrir els racons més idíl·lics del Pla d'Urgell i els seus productes alimentaris artesanals

Van començar intentant posar en valor turístic la típica boira d'aquestes contrades, a través de la pàgina web laboiradeponent.cat, que va assolir un ressò mediàtic inusitat a la premsa i a les xarxes socials com Facebook, Twitter i Instagram. Aquest passat febrer van organitzar la primera Ruta de la Boira, que va congrega un bon nombre de participants i està previst que tingui continuïtat en anys pròxims.

La tardor del 2014 havien posat en marxa la botiga Km0 Boira, al carrer Urgell, 33, del Palau d'Anglesola (650 522 766), especialitzada en productes alimentaris artesanals de proximitat. S'hi poden adquirir tota mena d'articles ecològics i de qualitat procedents de les sis comarques de la plana de Lleida: formatges, melmelades, embotits, vins, llet fresca, licors, etc.

Tocats per la boira i animats per l'excel·lent acollida pública de les dues referides propostes, ara acaben de dissenyar i posar en marxa un projecte potser encara més original, amb el suport de diverses entitats de la zona com l'Espai dels Canals d'Urgell, el Consorci de l'Estany d'Ivars i Vila-sana o el mateix consell comarcal. Es tracta

d'una campanya sota el lema "Tasta l'essència del Pla d'Urgell", que pretén donar a conèixer la comarca i contribuir a la seva dinamització turística.

L'original oferta consisteix en un pack que inclou una caixa de fusta amb una selecció de queviures per poder organitzar-se un pícnic a l'aire lliure en algun paratge prou suggestiu i acollidor, com una mena de *brunch* o berenar *sur l'herbe* de caràcter romàntic, a base de pa artesanal, tomàquets i oli per sucari-lo, embotits i altres requisits palatals, platets i tovallons, tot perfectament presentat, a més d'unes entrades per visitar amb guia el referit Espai dels Canals d'Urgell a Mollerussa i l'estany d'Ivars i Vila-sana, complementat amb un mapa que conté informació sobre una vintena d'indrets d'interès per poder-hi parar taula o la manta campestres, com a mínim un per cada localitat de la comarca. La caixa està pensada per a dues persones i costa 30 euros, tot i que admet adaptacions per a més comensals. Pot ser adquirida a la mateixa botiga del Palau d'Anglesola, a l'Espai dels Canals o a Cal Sinén, el nou punt de recepció de visitants de l'estany.

Una de les propostes d'espais per fer un pícnic és l'estany d'Ivars i Vila-sana

Diari d'un sommelier per Xavier Ayala

[@DiariSommelier](https://twitter.com/DiariSommelier) [f Diari-dun-Sommelier](https://www.facebook.com/Diari-dun-Sommelier) [✉ diarisommelier@gmail.com](mailto:diarisommelier@gmail.com)

APICAL ROSAT'14

Una de les darreres novetats en el món del vi són els rosats pàl·lids. Sempre se n'han fet, però aquests han entrat a casa nostra amb força des de fa unes cinc anyades. Malgrat que aquest color encara l'associem als vins escumosos, cada dia trobem més vins tranquils amb aquesta tonalitat. Un matís lívid que, servit en una copa, ens transporta a la zona de la Provença francesa.

Mal que creiem que per aconseguir aquests colors es barregen raïms blancs i negres -o fins i tot vins-, la veritat és que no es fan ben bé així. Si visualitzem un ampolla de vi rosat

elaborat a qualsevol celler de casa nostra -abans de l'arribada d'aquests que tenen un color més lleuger- veurem que són elaborats sempre amb vins negres i tenen un to robí intens. La diferència en la intensitat colorant de què parlem es deu, senzillament, al fet que el temps de maceració dels raïms amb el most s'ha rebaixat pràcticament a la meitat: s'ha passat de les habituals 12 hores a unes 8 i fins i tot 6 hores.

Però el vi que avui us presentem fa un pas més: s'avança a la gran majoria de rosats i fuig de les clàssiques notes dolces en boca; a banda d'aconseguir un magnífic color cirera de baixa intensitat. I és que tot i la seva joventut, en Sergi i en Martí del Celler l'Api-

cal es poden considerar uns afortunats perquè coneixen molt bé la zona i, sobretot, les tècniques i processos d'elaboració per arribar a fer joies com la que avui us presentem.

Un sumoll de vinyes velles cultivades a la zona del Baix Penedès i criat amb fusta durant uns 3 mesos. De petita producció -només 640 ampolles- aquesta n'és la primera collita i podem afirmar que estem davant d'una grata sorpresa.

Aromàticament es tracta d'un vi amb notes de fruites vermelles molt subtils amb tocs florals. En boca entra lliscant directament cap als extrems de la llengua, on ens refresca, i després ens passa directament al darrere i acarona la part dels amargs. Un vi per seguir any rere any.

VIDAL VIDAL

CASA UTXAFAVA

LUXE PAIRAL

A part de la botiga Km0 Boira del Palau d'Anglesola, els seus promotors són titulars d'un allotjament rural al cor del nucli d'Utxafava, a Vilasana, justament es diu Casa Utxafava. Una pairalia bastida el 1771 i rehabilitada amb gust i una decoració tradicional luxosa, oberta el 2005 per acollir turistes que busquen calma i noves sensacions, entre les quals la descoberta dels secrets de la plana urgellenca. Tres plantes força espaioses amb capacitat de fins a 15 estadants, amb celler soterrat, ampli jardí dotat de piscina i barbacoa, suite amb banyera rodona, llar de foc, ping-pong, futbolí, jocs de taula i altres entreteniments. Informació i reserves a www.casautxafava.cat o Irene (650 522 766).

Sortim?

2MIL9

Cada dia és un bon dia

Al restaurant 2mil9 de Maials el forn, la brasa i els fogons estan encesos pràcticament tots els dies de l'any

2MIL9

Adreça: carrer Trinitat s/n de Maials

Telèfon: 973 130 485

Web: restaurant2009.com

Horari: cada de la setmana de 7 del matí a 9 del vespre. Només tanquen el dia de Nadal i cap d'any.

Serveixen un menú els dies laborables de 10,30 € i dos menús de cap de setmana de 16 i 27 €. Hi ha opció de plats de carta. També es fan banquetes familiars i trobades d'empresa.

La Marité i el Marc feia deu anys que duien el pub de Maials quan van decidir traspassar-lo, però com que no van trobar ningú se la van jugar reconvertint el negoci en un restaurant. El tracte amb la gent sempre els ha agradat i cuinar no se'ls donava gens malament, així que en plena crisi van obrir el 2mil9. El local està situat als afores del poble, i la terrassa, còmoda i assolellada, és molt agradable de cara al bon temps primaveral. Els primers anys van decantar-se per fer menús els dies laborables, però la bona acollida de la seua cuina va engrescar-los

a obrir els caps de setmana amb una proposta de plats més elaborats: cua de bou, caragols de la Rosita o angules amb all i pebre en són alguns exemples. La brasa de llenya mai no falla quan la carn és bona i es fa al punt, però el que fa surar un local com el 2mil9 és una fórmula tan senzilla i eficaç com difícil de fer: un tracte i una cuina propers.

De caragols en fan de tres menes, entre els quals criden l'atenció els que cuinen amb faves al menú caragolada dels caps de setmana; i encara que siguem enmig d'un paisatge de secà com és el de Maials, el peix fresc com les gambes, el salmó o el pop són detalls que no passen inadvertits als comensals. De cara als banquetes per encàrrec ens proposem uns plats amb un punt més sofisticat: com el *cupcake* de mousse d'ànec o el melós de vedella amb fruites del bosc.

Per arrodonir el dinar hem d'estar atents al pastís casolà del dia. Vora els irrenunciabls flams, iogurts i cremes casolanes sempre hi ha un pastís de poma, carabassa i xocolata o mousse de cafè entre moltes altres delícies.

FITXA TÈCNICA

Celler: L'Apical

Zona: Baix Penedès

Varietats: Sumoll

Tipus de vi: rosat criat en bóta durant tres mesos

Grau: 10,5%

Preu: 9,5 € aprox.

per Angus Old

9SON

Íssim (Discmedi)

RUMBA CATALANA, SALSA, FUNK. La jove banda del barri de les Corts de Barcelona, un referent de la mescla i la fusió musical a Catalunya, acaba de presentar el seu nou treball, un disc ple de vitalitat i alegria en què la frescor i la transparència són les claus i eixos principals de cada cançó. L'àlbum compta amb col·laboracions de luxe, com les Cantabile, l'Alguer, el Sergi i el Pau de Txarango i el Joan Garriga de La Troba Kung-Fú, entre altres.

P.P.M.

Regreso al punk (Wild Punk Records)

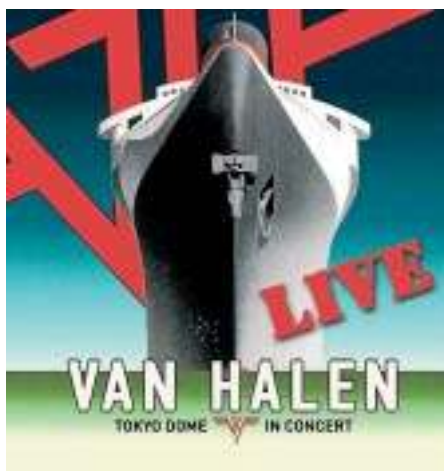
PUNK-ROCK. La veterana banda de Granada P. P. M., o Primitive Punk Machine, torna als escenaris amb una nova formació i un disc doble en format DVD. L'àlbum presenta 28 cançons: 12 temes nous del més pur punk-rock anys setanta barrejats amb *hardcore* novaioquè i melodies *ramonianes*, i 16 versions de temes clàssics del grup gravades per bandes com Lagartija Nick, Sex Museum, Airbag i G.A.S. Drummers, entre altres.

VAN HALEN

Tokyo Dome Live in Concert (Warner Music)

HARD ROCK. Primer disc en directe de la veterana banda nord-americana Van Halen amb el seu vocalista original, David Lee Roth, i segon àlbum en directe en les més de tres dècades d'història del grup. Gravats el 21 de juliol del 2013 a Tokyo, inclou 25 cançons seleccionades dels 7 discos d'estudi de la banda amb Roth. Surt en format de doble CD, de quatre LP i també en descàrrega digital.

THE PRODIGY

The day is my enemy (Cooking Vinyl)

ELECTRÒNICA. Nou àlbum d'estudi del popular grup britànic, sis anys després del seu anterior disc, *Invaders must die* (2009). En aquest sentit, es tracta d'un treball més fosc i dur, d'acord amb la transformació musical de la banda, des dels seus inicis a la dècada dels anys noranta com a pionera de la música electrònica *rave* subversiva fins a l'actualitat, com a compositors de cançons *techno* amb elements punk en els seus vocalistes.

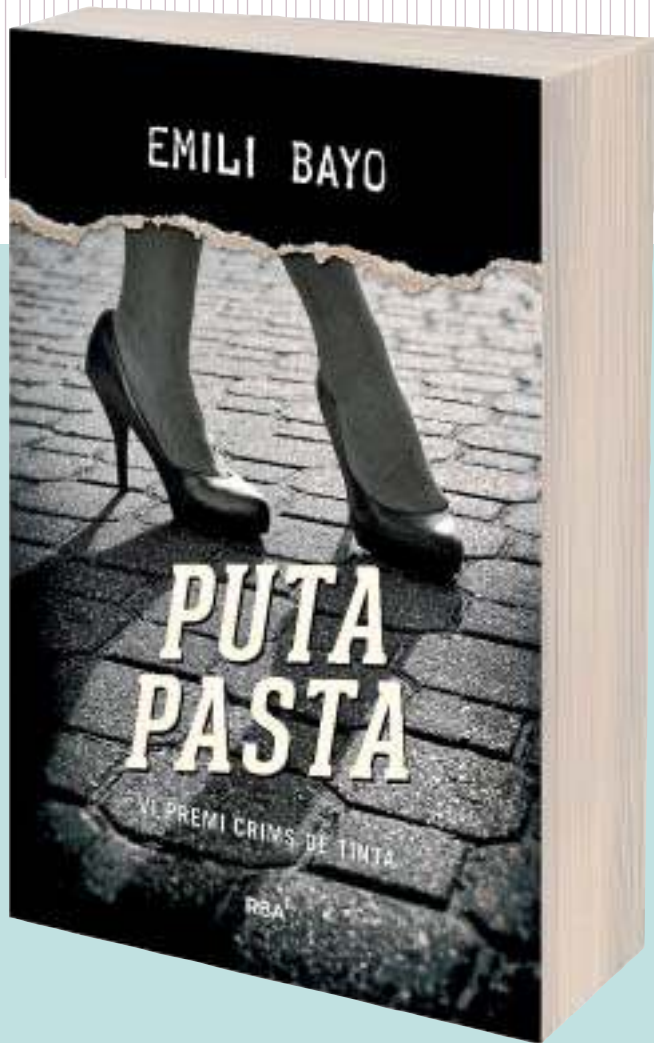
Meritxell Gené canta a la terra i a l'amor

'Branques', nou disc de la lleidatana

CANÇÓ D'AUTOR. Dos anys després del seu particular homenatge al poeta lleidatà Màrius Torres amb l'àlbum *Així t'escau la melangia*, la cantautora lleidatana Meritxell Gené estrena un nou treball discogràfic, *Branques*, ara amb cançons musicades d'una dotzena de poetes dels Països Catalans. Gené, que tenia previst presentar en directe aquest nou àlbum el cap de setmana passat en un concert al Festival Barnasants i dimarts passat al pati de l'Institut d'Estudis Ilerdencs a Lleida, ha triat poemes de dotze escriptors d'arreu dels territoris de parla catalana "units per una especial sinceritat i intensitat de viure, cants a la terra i l'amor". Així, a *Branques* hi ha la petjada escrita de Joan Vinyoli, Montserrat Abelló, Joan Sales, Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Blai Bonet, Marià Villangómez, Vicent Andrés Estellés, Joan Salvat-Papasseit i dels lleidatans Maria Mercè Marçal, Joan Barceló, Concepció G. Maluquer i Manuel de Pedrolo. Com diu la mateixa cantautora lleidatana, "es tracta d'un ventall de poemes que d'alguna manera m'han acompanyat des de fa anys, que he anat trobant pel camí, i que ja formen part de mi".

Produït per Jordi Gasion, inclou temes musicats de dotze poetes dels Països Catalans

Emili Bayo, una estrena de premi

Primera novel·la negra del lleidatà

NOVEL·LA NEGRA. El Marc està escurat, la seva empresa de serveis lingüístics està en fallida tècnica, l'exdona encara el burxa... De manera que, quan la bella i perillosa Verònica –la seva amiga Vero de tota la vida– li proposa de robar a casa del diputat Bernal, hi acceideix. Serà fàcil, li diu. I, al capdavant, ja no li queda res per perdre. Però s'equivoca. S'equivoca, i molt. Així arrenca la trepidant novel·la *Putà pasta* (RBA-La Magrana), amb què l'escriptor lleidatà Emili Bayo es va endur el passat mes de gener el VI Premi Crims de Tinta, un dels més prestigiosos de novel·la negra dels que es convoquen a Espanya. De fet, també va ser l'estrena de Bayo en aquest popular gènere, un autor amb una trajectòria literària de gairebé vint anys i amb una desena de llibres al mercat. “Tenia ganes d'escriure alguna cosa amb què m'ho passés bé i em divertís”, explica l'escriptor sobre el seu llibre premiat, una novel·la farcida d'estereotips del gènere; un polític corrupte, un constructor ambiciós, una banquera que realitza operacions fosques, una jove secretària que és una *femme fatale* i, evidentment, uns quants morts.

L'escriptor lleidatà va guanyar el VI Premi Crims de Tinta amb la seva novel·la 'Putà pasta'

LA VEU DE LA SIRENA

Carme Riera (Edicions 62)

CONTE. Riera reescriu la història de la sirenetta de Hans Christian Andersen i la converteix en una dona del segle XXI, campiona de gimnàstica aquàtica. Malgrat que no té llengua, l'escriptora mallorquina torna la veu a la protagonista, una dona “activa”, “heroica” i “transgressora” que es pot explicar en primera persona. Per a Riera, *La donzella de la mar*, l'obra original d'Andersen, és un “conte cruel” que demostra que l'amor “és l'opi de les dones”.

JORDI PUJOL, LA GRAN FAMÍLIA

Maiol Roger (Angle Editorial)

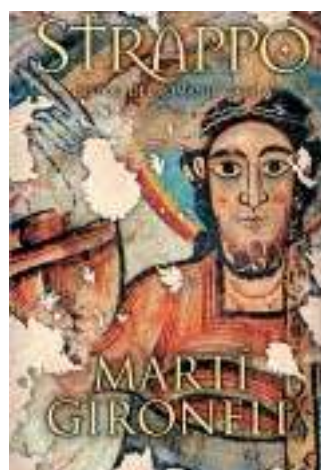
REPORTATGE. Florenci Pujol, Marta Ferrusola i els set fills del matrimoni amb Jordi Pujol, Francesc Cabana, Lluís Prenafeta, Macià Alavedra, Javier de la Rosa, Miquel Roca, Josep Antoni Duran Lleida, Felip Puig i Artur Mas són alguns membres de la *gran família* Pujol, protagonistes d'aquest llibre d'investigació periodística de Maiol Roger que repassa el cercle de poder i influència que ha acompanyat l'expresident durant més de tres dècades.

NOU DIES D'ABRIL

Jordi Sierra i Fabra (Rosa dels Vents, en castellà a Plaza & Janés)

NOVEL·LA. Amb més d'onze milions de llibres venuts i amb una carrera literària de més de quatre dècades, l'escriptor barceloní segueix imparable, ara amb la sisena novel·la de la nissaga de l'inspector Miquel Mascarell, en plena postguerra civil espanyola. En aquesta història, Mascarell és detingut perquè el seu nom apareix en l'agenda del fill d'un periodista amic seu acusat de l'assassinat d'un diplomàtic.

STRAPPO

Martí Gironell (Ediciones B)

NOVEL·LA. L'estiu del 1919 Franco Steffanoni aplica la tècnica de l'*strappò* per arrencar uns murals de més de mil anys d'antiguitat a Santa Maria de Mur, al Pallars Jussà. L'encàrrec li ha fet l'antiquari Ignacio Pollak per ordre de l'industrial amant de l'art Lluís Plandiura. Així comença l'espoli de l'art romànic a mans de personatges sense escrúpols. L'obra retrata la tenacitat d'uns i la cobdícia d'altres per aconseguir aquests tresors de les esglésies.

VIST D'UNA ALTRA MANERA

Constitueix un plaer ben especial agafar amorosament el meu *e-reader* i rescabalar-lo, amb la tendresa d'un gest agraït, de totes les crítiques que sobre els seus congèneres vessen els bojos exquisits del paper imprès.

El rosari d'accions cerimonioses d'abans d'obrir-lo, com ara acariciar el cuir suau de la funda que el guarda, comprada expressament per al teu model; sentir a les puntes dels dits que, a dins, en el seu espai reduït, hi batega la màgia convulsa, immensa i ordenada de centenars (podrien arribar a milers) de mons de ficció, de pensaments, de versos, d'imaginació; obrir-ne la tapa, que et saluda subtil amb el *clac* de la pestanya magnètica gairebé imperceptible, i pitjar el botonet amagat al peu que, en un instant, et desplega la llista completa amb les col·leccions que has creat per a la teva particular biblioteca digital; sentir el vertigen idèntic al que experimentaves antany quan et plantaves davant el prestatge a la recerca de la lectura que t'havia de redimir del tedi i el desànim dels dies, però vertigen ara augmentat pel miracle de veure-ho aplegat i reclòs en l'espai equivalent al d'una butxaca d'abric o de maleta. La benvolguda màgia blanca que sovint encara ens brinda la tecnologia.

Associar la sacsejada sentimental o moral d'algunes pàgines alades, immortals, amb el lleu moviment del teu polze a la petita tecla *joystick* lateral, que

et fa avançar en la lectura més i més, endut per la cadència d'una història, d'un arravatament líric o un fil d'idees admirables. Sentir que, en l'acotada pantalla blanc mat, discreta, gens invasiva a la vista, com un esguard amable, alguna cosa prou sàvia i suggestiva es desplega per fer-te millor persona.

Acabar la lectura, en l'hora de la nit que els teus ulls es comencen a sotmetre a la fatiga acumulada i la son, tancant la tapa que s'acomia amb un altre *clac* satisfet i rendit sobre la pestanya, sabent que l'endemà, en l'hora propícia, aixecar la tapa i el sol contacte amb el piuet vermell t'obrirà de nou aquest món inefable just en el punt en què l'havies deixat.

Adormir-te amb la consciència tranquil·la que comences a deixar d'acaparar espai familiar i domèstic, d'amuntegar pols, de bombar prestatges perillosament, gràcies a la petita i quadrada i inesperada pedreta filosofal que descansa a la teva tauleta de nit.

Aquest és el plaer gens menyspreable de la lectura del nou mil·lenni, amb els avantatges obvis que el progrés comporta, entre els quals no és secundari el de vacunar-nos contra el fetixisme de l'objecte, que domina tanta gent de forma incompreensible, i ensenyar-nos a valorar allò que als bons llibres ha permès perdurar: el seu gloriós contingut, que ara flueix invisible, instantani, ubic, en una metàfora perfecta del seu caràcter immaterial, nodriment per a l'esperit.

Badlans
per *Eduard Roure*

De pas
per *Xavier Menós*

#MOLTSMONS

"Molts mons, un MET" és l'eslògan que es llegeix a les banderoles que pengen dels fanals que envolten el Museu d'Art Metropolità de Nova York. Endinsar-se (i perdre's) entre les diferents ales i sales que componen els 190.000 metres quadrats del MET és una de les experiències que tot turista ha d'experimentar en primera persona. Durant els nou anys que fa que visc en aquesta ciutat, visitar aquesta institució ja forma part d'una rutina mensual formada per ioga, *bagel* (un panet en forma de donut que generalment es menja amb crema de formatge) més un cafè amb llet que ajudi a empassar-se millor aquesta delicatessen d'origen jueu que és tan popular en la costa est dels Estats Units.

Fa un parell de setmanes aquesta rutina matinal dels dissabtes va venir acompanyada per un inici de la primavera a la ciutat després d'haver viscut un dels hiverns més durs de la història.

Creuar Central Park sempre és una aventura per als sentits: corredors, ciclistes, famílies que passegen els gossos, els esquiroles que posen per als turistes accidentals, el so dels músics que tenyeixen amb notes de jazz els voltants de l'estàtua de Bethesda, els canvis de colors del fullatge dels arbres i de la gespa, els caminants solitaris, les senyores de l'Upper East Side que, assegudes en un banc, prenen els primers rajos de sol tot abraçant la seva bossa Hermès es barregen talment una pintura de Brueghel. Tot parafrasejant

l'eslògan també podríem dir: "Molts mons, un parc".

Visitar el MET equival a descobrir una civilització nova, a endinsar-se sense necessitat de portes màgiques del Ministeri del Temps a un moment ancorat al passat.

Els Indis de les planúries: els artistes de la terra i del cel és el poètic títol d'una de les mostres temporals que aquest museu ha organitzat fins al 10 de maig. Pipes de la pau, vestits, armes, escuts, els famosos barrets de plomes, pells de visó relatant famoses batalles van anar succeint-se davant els meus ulls tot prement el botó de les relacions artístiques: un vestit d'una dona Cheyenne decorat amb cristalls de Murano de color blau em recorda els mosaics de Sant Marc de Venècia; una pintura d'un ocell en un tambor que s'utilitzava durant la cerimònia de la Dansa dels Fantomes a les pintures romàniques de la Vall de Boí; i les figures estilitzades estampades en una pell de visó que relaten una guerra guanyada pels indis em transporten a la cova dels Moros de Cogul i a les seves pintures neolítiques.

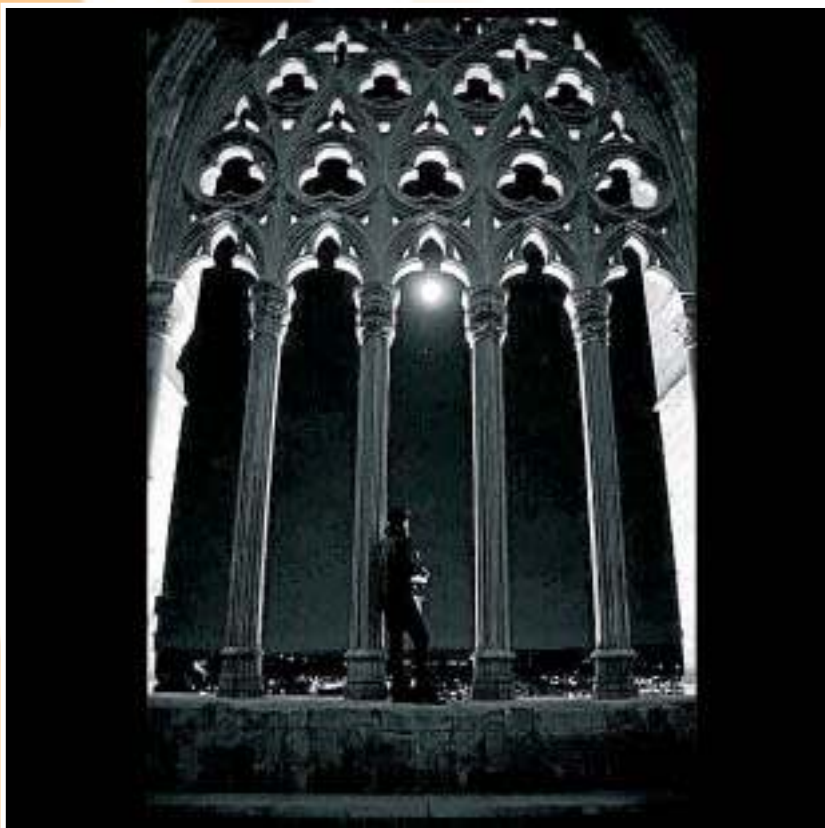
El poder d'aquesta mostra (i la del museu en general) és que ens presenta els indis en un context artístic més ampli: ens fa relacionar i buscar connexions. En altres paraules, ens ajuda a entendre aquesta civilització fora dels tòpics que els westerns i les sèries de televisió han insertat sobre aquesta cultura. Si van a Nova York, no se la perdin.

Espai Cercle

Instagram

Lluna plena a la Seu
[@quemejor3](#)

Busca'ns a Instagram [@segrediari](#) i comparteix la teva foto amb el hashtag **#cerclelectura**. Podràs guanyar un cap de setmana (*) a l'emblemàtic **PARADOR DE LA SEU D'URGELL**. Fins al 30 d'abril del 2015.

* Estada d'una nit per a dos persones amb sopar i esmorzar inclosos.

PARADORES

GRUP

EUROSOMNI

TECNOLOGIA PER AL DESCANS

675€

Norton Chaiselongue Full Equip 280x150

Labels: CAPÇAL RECLINABLE, SEIENTS LLISCANTS, BRÀÇ 2 POUFFS, BAGUL

590€

Oxford Chaiselongue 260x170

Labels: 3 colors a escollir, CAPÇAL RECLINABLE, SEIENTS LLISCANTS

Servei EXPRESS

Pack 100B-2

- * Matalàs 2 cm viscoelàstica.
- * Somier de làmines + joc de potes.
- * Alçada ±21cm.

90x190

149€

135x190

210€

150x190

235€

Optimo V4

- * Matalàs 4cm viscoelàstica.
- * Alçada ±25cm.

90x190

150€

135x190

220€

150x190

245€

Pack CV-4

- * Canapè amb obertura frontal mitjançant esmorteïdors.
- * Entapissat amb polipell.
- * Matalàs 4 cm viscoelàstica.
- * Alçada ±25 cm.

90x190

340€

135x190

445€

150x190

489€

Segueix-nos a :

eurosomni.com